

acestea, într-o măsură mai mare sau mai mică, pe parcursul microstagionii recent înfățișate unui grup de critici invitați.

La aceste ne cazuri obiective ori subiective se adaugă acțiuni de hărțuire, pe cale juridică, a conducerii teatrului de către un regizor, autor cândva al unor spectacole bune sau foarte bune, Ioan Ieremia, care, de la o vreme, nu mai suportă din principiu alte directorate decât al domniei sale. Cornel Ungureanu, actualul director general, distins critic și istoric literar, a dobândit conducerea

insituției printr-un concurs și deține un program convingător de revitalizare a Teatrului Național, program la baza căruia se află o infuzie de cultură, absolut necesară anemiei culturale prezente, precum și recâștigarea publicului printr-un repertoriu apropiat programei școlare, prin montări de studio, prin axarea proximalului Festival de dramaturgie pe opera unui singur autor, cel mai autorizat dintre toți: Caragiale. Nu cred că are importanță, în acest context, prezența pe frontispiciul Teatrului Național din Timișoara a nu-

melui lui Mihai Eminescu, așa cum ar dori Ioan Ieremia, susținut de un grup de revoluționari timișoreni, cu atât mai mult cu cât mai există în țară un teatru purtând numele poetului, cel de la Botoșani. Nu e firesc să acordăm atenție excesivă unor chestiuni formale în dauna chestiunilor de substanță, vitale.

Teatrul Național din Timișoara este pregătit să o ia pe un drum bun. Nu cred că ar fi bine să fie întors din drum.

Dumitru Solomon

Anca Jurchescu în *Ivona*, principesa Burgundiei de W. Gombrowicz (regia: Anca-Maria Colțeanu)

Glăsuț roților de tren

Este un ritm care a intrat în sângele cronicarilor, intim familiarizați cu peroane și vagoane de tot felul, la tot felul de ore din zi și din noapte, cu personaje ce mișună prin gări și pe a căror existență exotica ar fi invidios chiar și Kusturica, cu compartimente sordide și „extremiste”, adică ori prea încălzite, ca un fel de saună obligatorie inclusă în prețul biletului, ori friguroase ca un cavou, de te miri la sfârșitul călătoriei că mai ești printre cei vii și mulțumești soartei că nu te-ai pricopsit decât cu o sinuzită al cărei tratament modern te costă doar 800 000 de lei. Un fleac. Obrazul subțire cu chelturnală se ține!

Am plecat de data asta spre Timișoara. Teatrul a făcut un efort să ne arate, într-un week-end, ultimele sale producții. Suntem obișnuiți cu acest tip de concentrare, de ambele părți, practicat de multe teatre din provincie. Soluția prezintă avantaje și dezavantaje, dar ne prefacem cu toții că nu observăm decât părțile bune.

Starea pe care o aveam era puțin ciudată. Sunt legată într-un fel special de acest loc. Am făcut un festival aici, îi cunosc bine pe toți, chiar și pe tehnicieni. O vreme, teatrul a trecut printr-o perioadă grea, umbroasă, incertă valoric. A fost invadat de oameni care nu au a face prea mult

cu nici o profesiune teatrală. Atmosfera s-a degradat, preocupările sunt superficiale, exterioare actului teatral. Lucrurile s-au schimbat datorită acelor profesioniști pe care dezastrul i-a durut. Sigur că nimeni nu s-a așteptat ca minunea să se producă peste noapte. La reconstruirea și reinstalarea spiritului teatral au contribuit și mulți oameni din afară, după posibilitățile fiecăruia. În jurul actualului director, Cornel Ungureanu, s-au adunat energii pozitive și pentru că spiritul său academic impune, vrând-nevrând, un alt mediu, strânger și nu împrăștie gândurile creatoare. Trebuie numai să știe cum să le întrebuițeze.

Livada de vișini de A.P. Cehov, în regia lui Sabin Popescu; în centru, Larisa Stase Mureșan

În tren, în noaptea călătoriei spre Timișoara, mi-am dat din nou seama cu câtă seninătate mulți dinăuntrul lumii noastre își desconsideră universul privilegiat. Conducătorul vagonului în care cei mai mulți am fost „cazați” avea 23 de ani și un aer inocent. Trei dintre noi, certăți cu somnul, am început să vorbim, inevitabil, despre teatru. S-a atașat și el grupului, după ce și-a terminat treaba. Părea vrăjit. Nu fusese niciodată într-o sală de teatru. Cu toate astea, nimic nu i se părea mai extraordinar pe lume decât să fii artist – pictor, sculptor, balerin, actor, muzician, nu contează ce, dar să poți produce încântare. Punctele lui de vedere erau solide și foarte clar formulate: despre viață, despre filozofie, despre libertate. Nu a avut ocazia, prea des, să le împărtășească. Ar fi vrut să stăm împreună toată noaptea. N-am rezistat, și pentru că știam programul ce urma. L-am invitat dimineață la teatru. L-am așteptat. Am pierdut pariul. N-a venit. Într-un fel, am respirat ușurată, pentru că n-aș fi vrut ca prima lui întâlnire cu teatrul profesionist să fi fost cel puțin bizară: un Caragiale contorsionat și chinuit ca un spectacol de școală. A storce autenticitate din autenticitate este unul dintre eforturile zadarnice la care asistăm periodic. În orice caz, mi-e greu să găsesc legătura, în contextul în care a fost pusă, dintre muzica lui George

Enescu și viziunea regizorală (Ioan-Ardeal Ieremia), evident forțată, din **Pastramă trufanda**. Imaginea clară despre ce se întâmplă acum la Timișoara o am în urma spectacolului **Ivona, principesa Burgundiei** de Gombrowicz. Cred că cea mai importantă „achiziție” a teatrului este regizoarea Anca-Maria Colțeanu. Tânără, matură, fragilă, puternică. Sunt, acestea și multe altele, atributele spectacolului pe care nu mi-aș fi imaginat că este posibil, actoricește, să-l văd la Timișoara. Desenul scenic, plastica și cromatica scenografei Krisztina Wagy au punctat și fixat intențiile fiecărui personaj, dar și masa uniformizantă în care se mișcă ele, uneori ireal. Este unul dintre punctele tari ale montării scenografice a acesteia. Mi se pare un examen dificil și, de ce nu, esențial pentru drumul unui regizor; Anca-Maria Colțeanu l-a trecut cu brio. M-a emoționat chiar și felul în care a gândit „fizionomic” punerea în scenă, iar distribuirea Ancăi Jurchescu în Ivona și a Cludiei Ieremia în Iza corespunde viziunii generale. Acum, Timișoara, pentru mine, înseamnă Anca-Maria Colțeanu, Cludia Ieremia – o actriță cu mare forță și nenumărate disponibilități. Talentul și, bănuiesc, seriozitatea, devotamentul le apropie de personalitățile teatrului, cu care coexistă. Și nu numai de ele.

Marina Constantinescu

Brăila

Paradoxul brăilean

Orașul lui Panait Istrati și al lui Mihail Sebastian a devenit astăzi, în această tranziție turbulenta, un oraș al paradoxurilor. Vitregit de principalele sale surse industriale, intrate în faliment după o agonie îndelungată, orașul cândva înfloritor, multiconfesional, exuberant, policrom pare acum prea gri și prea liniștit, deși invadat de un soare vesel și primăvărat de sfârșit de martie. Străzile, frumoasele bulevarde, parcurile, magazinele, restaurantele sunt pustii la sfârșit de săptămână. Totul strălucește însă de curățenie, oameni sunt demni, deși

loviți de sărăcie, copiii sunt superbi, sălile Teatrului „Maria Filotti” sunt pline de spectatori, la spectacole care datează de la începutul stagiunii, publicul este remarcabil de civilizat, într-un oraș bântuit odinioară de marinari gălăgioși, vagabonzi famelici și bandiți fioroși, spectacolele pe care le-am văzut sunt bune sau foarte bune, iar teatrul însuși este unul dintre cele mai frumoase și mai impunătoare din România; aici poți petrece câteva ore ca într-un purgatoriu. Trupa teatrului, foarte tânără, în care cei „bătrâni” (Bujor Macrin, George

Țoropoc, Liliana Ghiță) sunt și ei tineri, deținători, în plus, ai unei încărcături de înțelepciune scenică, este ceea ce se poate numi o trupă talentată, formată în decursul timpului prin efortul artistic al unor regizori valoroși, confirmare în acest sens fiind succesele recente cu **Chira Chiralina** și **Mediterrana**, ambele după operele lui Panait Istrati și în direcția de scenă a Cătălinei Buzoianu. Un histrionism lucid, pozitiv, jovial și poetic îi animă pe actorii brăileni, recunoscându-se în aceasta amprenta lăsată aici de trecerea unor oameni de teatru talentați, precum